

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0825U002020

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 29-05-2025

Статус: Наказ про видачу диплома

Реквізити наказу МОН / наказу закладу: Наказ Уманського національного університету № 175/ст від 26.08.2025

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Сіліфонов Тарас Володимирович
2. Taras Silifonov

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 201

Назва наукової спеціальності: Агрономія

Галузь / галузі знань: аграрні науки та продовольство

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Агрономія

Дата захисту: 31-07-2025

Спеціальність за освітою: агрономія

Місце роботи здобувача:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 9386

Повне найменування юридичної особи: Уманський національний університет

Код за ЄДРПОУ: 00493787

Місцезнаходження: вул. Інститутська, буд. 1, Умань, Уманський р-н., 20301, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Уманський національний університет

Код за ЄДРПОУ: 00493787

Місцезнаходження: вул. Інститутська, буд. 1, Умань, Уманський р-н., 20301, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 68.33.29, 68.35.29

Тема дисертації:

1. Формування продуктивності різностиглих сортів пшениці м'якої озимої залежно від удобрення у Правобережному Лісостепу України
2. Formation of productivity of different maturing varieties of soft winter wheat depending on fertilizer in the Right-Bank Forest-Steppe of Ukraine

Реферат:

1. За внесення повного мінерального добрива (варіант N150P60K80) у середньому за три роки проведення досліджень винесення калію порівняно з неудобреними ділянками збільшується на 68,5 кг/га сортом КВС Еміл і лінією Пріно – на 60,9 кг/га або відповідно на 45 і 41 %. На тлі парних комбінацій основних складових живлення азотна складова в повному мінеральному добриві (N150P60K80) сприяє підвищенню господарського винесення калію сортом КВС Еміл на 60 %, фосфорна – на 5 і калійна – на 11 %. Зменшення в складі повного добрива частки фосфорних і калійних добрив удвічі зменшує винесення калію пшеницею озимою в середньому за три роки проведення досліджень лише на 1–2 % залежно від сорту. Коефіцієнт використання фосфору з добрив у досліді змінюється залежно від сорту й удобрення в межах 7,5–35,6 %, а калію – 10,1–41,5 %. При цьому необхідно зазначити, що пшениця озима лінії Пріно ліпше засвоює фосфор і калій порівняно із сортом КВС Еміл. Так, у варіанті дослід з половинними дозами фосфорних і калійних

добрив (N150P30K40) коефіцієнт використання фосфору й калію становить відповідно 25,3 і 19,3 % рослинами сорту КВС Еміл та 35,6 і 27,0 % лінією Пріно. При цьому, як зазначалося вище, коефіцієнт використання азоту з добрив у цьому варіанті досліду, навпаки вищий у сорту КВС Еміл – відповідно 54,5 % проти 42,3 %. За умови видалення соломи з поля лише зерна на ділянках досліду з внесенням 150 кг/га азоту добрив інтенсивність його балансу складала 95,2–132,5 %. Інтенсивність балансу фосфору 113,4–169,5 % залежно від системи удобрення і сорту пшениці озимої забезпечує внесення фосфорних добрив у дозі 60 кг/га д. р. Доза фосфорних добрив 30 кг/га д. р. недостатня для формування урівноваженого балансу фосфору. Інтенсивність балансу калію в усіх варіантах досліду з внесенням 30 і 60 кг/га д. р. калійних добрив і залишенні соломи на полі складалася на рівні 114,0–402,0 % залежно від системи удобрення та сорту пшениці озимої. Встановлено, що найвищий умовно чистий прибуток отримано за внесення N75P30K40 – 39,2 тис. грн/га в сорту КВС Еміл. Чистий енергетичний дохід при цьому становить 21,4 ГДж/га, а окупність 1 кг NPK – 12,3 кг зерна. Умовно чистий прибуток за вирощування лінії Пріно менший і становить 24,9 тис. грн./га. В умовах Правобережного Лісостепу України на чорноземі опідзоленому для отримання високого врожаю та якості зерна пшениці м'якої озимої з урахуванням агрохімічної та енергетичної ефективності й відновлення родючості ґрунту рекомендується застосовувати N75P30K40 за умови вирощування середньостиглих сортів після сої у чотирипольній польовій сівозміні.

2. With the introduction of complete mineral fertilizer (N150P60K80 variant), on average, over the three years of research, compared to non-fertilized areas, the removal of potassium increases by 68.5 kg/ha in the KVS Emil variety and the Prino line – by 60.9 kg/ha or by 45 and 41 %, respectively. Against the background of paired combinations of the main nutrients, the nitrogen component in the complete mineral fertilizer (N150P60K helps to increase the economic yield of potassium by the KVS Emil variety by 60 %, phosphorus – by 5 %, and potassium – by 11 %. Decreasing the proportion of phosphorus and potassium fertilizers in the composition of the complete fertilizer reduces the removal of potassium by winter wheat by an average of only 1–2 % over the three years of research depending on the variety. Utilization coefficient of phosphorus from fertilizers in the experiment varies depending on the variety and fertilizer in the range of 7.5–35.6 %, and potassium – 10.1–41.5 %. At the same time, it should be noted that winter wheat of the Prino line absorbs phosphorus and potassium better compared to the KVS Emil variety. Thus, in the experiment variant with half doses of phosphorus and potassium fertilizers (N150P30K40), utilization coefficient of phosphorus and potassium is, respectively, 25.3 and 19.3 % for plants of the KVS Emil variety and 35.6 and 27.0 % for the Prino line. At the same time, as mentioned above, the utilization coefficient of nitrogen from fertilizers in this experiment variant, on the contrary, is higher in the KVS Emil variety – 54.5 % versus 42.3 %, respectively. Under the condition of straw removal from the field of only grain in the experimental areas with the application of 150 kg/ha of nitrogen fertilizers, the intensity of its balance was 95.2–132.5 %. Phosphorus balance intensity of 113.4–169.5 %, depending on the fertilization system and winter wheat variety, ensures the application of phosphorus fertilizers at a dose of 60 kg/ha active ingredient. The dose of phosphorus fertilizers 30 kg/ha active ingredient is insufficient to form a balanced phosphorus balance. The intensity of the potassium balance in all variants of the experiment with the application of 30 and 60 kg/ha of potassium fertilizers and leaving straw on the field was at the level of 114.0–402.0 % depending on the fertilizer system and winter wheat variety. It was established that the highest conditional net profit was obtained by applying N75P30K40 – 39.2 thousand UAH/ha to the KVS Emil variety. The net energy income is 21.4 GJ/ha, and the payback of 1 kg of NPK is 12.3 kg of grain. Operating profit for growing the Prino line is lower and amounts to 24.9 thousand UAH/ha. In the conditions of the Right-Bank Forest-Steppe of Ukraine on podzolized chernozem, to obtain a high yield and quality of soft winter wheat grain, taking into account agrochemical and energy efficiency and restoration of soil fertility, it is recommended to use N75P30K40, provided that mid-ripening varieties are grown after soybeans in a four-field crop rotation.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Раціональне природокористування

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Технологічне оновлення та розвиток агропромислового комплексу

Підсумки дослідження: Нове вирішення актуального наукового завдання

Публікації:

- Hospodarenko H., Liubych V., Oliinyk O., Polianetska I., Silifonov T. Influence of fertilization on the crop rotation productivity and the balance of essential nutrients in the soil. Rev. Fac. Nac. Agron. Medellín. 2022. Vol. 75(2). P. 9919–9928. <https://doi.org/10.15446/rfnam.v75n2.98290>.
- Сіліфонов Т. В., Господаренко Г. М., Любич В. В., Полянецька І. О., Новіков В. В. Урожайність і якість зерна різностиглих сортів пшениці м'якої озимої за різних систем удобрення в сівозміні. Агробіологія. 2021. № 2. С. 146–156. <https://doi.org/10.33245/2310-9270-2021-167-2-146-156>
- Сіліфонов Т. В., Господаренко Г. М., Полторецький С. П., Любич В. В., Притуляк Р. М., Полянецька І. О. Фізико-хімічні властивості зерна різностиглих сортів пшениці м'якої озимої за різних систем удобрення. Збірник Уманського НУС. 2021. Вип. 99. С. 206–222. <http://dx.doi.org/10.31395/2415-8240-2021-99-1-206-222>
- Сіліфонов Т. В. Урожайність і вміст білка в зерні різностиглих сортів пшениці м'якої озимої за умови використання різних видів і доз добрив. Plant Varieties Studying and Protection. 2023. Том 19(1). С. 44–51. <https://doi.org/10.21498/2518-1017.19.1.2023.277770>
- Господаренко Г. М., Любич В. В., Сіліфонов Т. В. Вплив різних видів і доз добрив на формування структури урожаю пшениці м'якої озимої сорту КВС Еміл і лінії 'Пріно'. Plant Varieties Studying and Protection. 2024. Т. 20, № 2. С. 104–110.
- Господаренко Г. М., Любич В. В., Сіліфонов Т. В. Формування балансу основних складових живлення за вирощування різних сортів пшениці м'якої озимої залежно від системи удобрення. Збірник Уманського НУС. 2024. Вип. 105. С. 338–352.
- Патент 154325 Україна, МПК (2023.01), A01C21/00, C05B21/00. Спосіб застосування добрив під пізньостиглі сорти пшениці м'якої озимої за вирощування після сої у польовій сівозміні // Господаренко Г. М., Карпенко В. П., Любич В. В., Притуляк Р. М., Сіліфонов Т. В. ; заявник і власник Уманський національний університет садівництва. № u 2022 02429; заявл. 11.07.2022; опубл. 09.11.2023, Бюл. № 45.
- Патент 154324 Україна, МПК A01C21/00, C05C11/00. Спосіб застосування добрив під ранньостиглі сорти пшениці м'якої озимої за вирощування після сої у польовій сівозміні // Господаренко Г. М., Карпенко В. П., Полторецький С. П., Любич В. В., Притуляк Р. М., Сіліфонов Т. В. ; заявник і власник Уманський національний університет садівництва. № u 2022 02428; заявл. 11.07.2022; опубл. 09.11.2023, Бюл. № 45.
- Патент 154329 Україна, МПК C05C3/00, C05C11/00. Спосіб тимчасового застосування азотних добрив під пшеницю м'яку озиму за вирощування після сої у польовій сівозміні // Господаренко Г. М., Карпенко В. П., Полторецький С. П., Любич В. В., Притуляк Р. М., Сіліфонов Т. В. ; заявник і власник Уманський національний університет садівництва. № u 2022 03039; заявл. 22.08.2022; опубл. 08.11.2023, Бюл. № 45.
- Господаренко Г. М., Любич В. В., Сіліфонов Т. В. Вплив систем удобрення у польовій сівозміні на продуктивність різностиглих сортів пшениці м'якої озимої. The XII International Scientific and Practical Conference «Actual priorities of modern science, education and practice», March 29 – April 01, 2022, Paris, France. P. 37–40.
- Господаренко Г. М., Любич В. В., Сіліфонов Т. В. Фізичні показники якості зерна різностиглих сортів пшениці м'якої озимої за різних систем удобрення. Тези доповідей Міжнародної наукової інтернет-конференції «Інноваційні зернопродукти і технології», 21 лютого 2022 р. Умань, 2022. С. 37–38.
- Любич В. В., Сіліфонов Т. В. Технологічні властивості зерна різностиглих сортів пшениці м'якої озимої за різних систем удобрення. Актуальні проблеми рослинництва в умовах змін клімату: матеріали

міжнародної наукової інтернет-конференції молодих учених (26–27 жовтня 2022 р.). Інститут рослинництва імені В. Я. Юр'єва НААН. – Харків, 2022. С. 29–33.

- Господаренко Г. М., Любич В. В., Сіліфонов Т. В. Урожайність різностиглих сортів пшениці м'якої озимої за різного удобрення. Аграрна наука Західного Полісся. Матеріали Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції “Шляхи інноваційного розвитку агровиробництва в Україні”: зб. наук. праць. Рівне, 2022. С. 37–38.
- Господаренко Г. М., Любич В. В., Сіліфонов Т. В. Урожайність різностиглих сортів пшениці м'якої озимої за різного удобрення. Інноваційні технології в рослинництві: матеріали V Всеукраїнської наукової інтернет-конференції (25 травня 2022 р., м. Кам'янець-Подільський). Кам'янець-Подільський: Зклад вищої освіти «Подільський державний університет», 2022. С. 37–39.

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами: 0121U112521

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Господаренко Григорій Миколайович
2. Grygory M. Hospodarenko

Кваліфікація: д.с.-г.н., професор, 06.01.04

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Уманський національний університет

Код за ЄДРПОУ: 00493787

Місцезнаходження: вул. Інститутська, буд. 1, Умань, Уманський р-н., 20301, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Іваніна Вадим Віталійович
2. Vadym Ivanina

Кваліфікація: д. с.-г. н., професор, 06.01.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-9471-114X

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Інститут біоенергетичних культур і цукрових буряків
Національної академії аграрних наук України

Код за ЄДРПОУ: 00489780

Місцезнаходження: вул. Клінічна, буд. 25, Київ, 03141, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія аграрних наук України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Правдива Людмила Анатоліївна

2. Liudmyla A. Pravdyva

Кваліфікація: д. с.-г. н., доц., 06.01.09

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-5510-3934

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Білоцерківський національний аграрний університет

Код за ЄДРПОУ: 00493712

Місцезнаходження: пл. Соборна, буд. 8/1, Біла Церква, Білоцерківський р-н., 09100, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Рассадіна Ірина Юріївна

2. Iryna Y. Rassadina

Кваліфікація: к. с.-г. н., доц., 06.01.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-6680-6803

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Уманський національний університет

Код за ЄДРПОУ: 00493787

Місцезнаходження: вул. Інститутська, буд. 1, Умань, Уманський р-н., 20301, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Черно Олена Дмитрівна
2. Olena D. Chernob

Кваліфікація: к. с.-г. н., доц., 06.01.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-5021-9340

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Уманський національний університет

Код за ЄДРПОУ: 00493787

Місцезнаходження: вул. Інститутська, буд. 1, Умань, Уманський р-н., 20301, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Яценко Наталія Василівна

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Яценко Наталія Василівна

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Коротеев Микола Анатолійович

Реєстратор

УкрІНТЕІ

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна